

ВІННИЦЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ МИХАЙЛА КОЦЮБІНСЬКОГО

історичний факультет
кафедра історії України

ЗАТВЕРДЖУЮ

Перший проректор
з науково-педагогічної роботи

доц. Гусев С. О.

2021 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА ВИБІРКОВОЇ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Актуальні проблеми історії України

підготовки доктора філософії у галузі історії та
археології

галузі знань 03 Гуманітарні науки
спеціальності 032 Історія та археологія

Освітня програма Історія та археологія
історичний факультет

Вінниця - 2021 рік

Робоча програма вибіркової навчальної дисципліни «**Актуальні проблеми історії України**» для підготовки доктора філософії зі спеціальності 032 - історія та археологія.

Мова навчання - українська

1 вересня 2021 р. - 15 с.

Розробник: **Степанчук Ю. С., д. і. н., професор**

Робоча програма розглянута і схвалена на засіданні кафедри історії України. Протокол № 1 від 1 вересня 2021 року

в.о.завідувача кафедри історії України
1 вересня 2021 року

проф. Романюк І.М.

Розглянуто і схвалено на засіданні навчально-методичної комісії історичного факультету

Протокол № 1 від 1 вересня 2021 року

Голова НМК

доц. Гребеньова **В. О.**

1 вересня 2021 року

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, спеціалізація, додаткова спеціалізація/спеціальність, освітня програма, ступінь вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань 03 Гуманітарні науки	Вибіркова	
Індивідуальне науково-дослідне завдання <i>Реферат</i>	Спеціальність 032 Історія та археологія Освітньо-наукова програма «Історія та археологія»	Рік підготовки:	
		1-й	1-й
Загальна кількість годин – 90		Семестр	
		2	2
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 1, 5 самостійної роботи аспіранта – 2, 5	Ступінь вищої освіти: <i>Третій (освітньо-науковий)</i>	Лекції	
		10	4
		Практичні, семінарські	
		20	6
		Лабораторні	
		- год.	- год.
		Самостійна робота	
		60	80
		Індивідуальні завдання	
20	20		
Вид контролю: денна – залік (2 семестр) заочна – залік (2 семестр)			

Співвідношення кількості аудиторних занять до самостійної й індивідуальної роботи (%) становить
для денної форми навчання – 1:3
для заочної форми навчання – 1: 3

2. Мета, завдання, компетентності та програмні результати навчання

2. 1. **Метою** викладання навчальної дисципліни «Актуальні проблеми історії України» є допомогти здобувачам наукового ступеня в опануванні найважливіших питань історії України, їх аналізі, виховувати інтерес до науки про минуле.

2. 2. **Основними завданнями** вивчення дисципліни «Актуальні проблеми історії України» є:

- ознайомити аспірантів з проблемами модернізації сучасного історичного процесу;
- сприяти розумінню аспірантами актуальних питань історії України;
- ознайомити аспірантів із головними глобальними проблемами сучасної України;

2. 3. Компетентності

Матриця компетентностей

№ з/п	Компетентність та індексів матриці ОП	Знання	Уміння	Комунікація	Автономія та відповідальність
Інтегральна компетентність					
1.	Здатність продукувати нові ідеї, розв'язувати комплексні проблеми в галузі професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності у сфері історії, застосовувати методологію наукової та педагогічної діяльності, а також самостійно здійснювати власне наукове дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення.				
Загальні компетентності					
1	ЗК 01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу	Зн 1 Концептуальні та методологічні знання в галузі чи на межі галузей знань або професійної діяльності.	Ум1 Спеціалізовані уміння/навички і методи, необхідні для розв'язання значущих проблем у сфері професійної діяльності, науки та/або інновацій, розширення та переоцінки вже існуючих знань і професійної практики; Започаткування, планування, реалізація та коригування послідовного процесу ґрунтовного наукового дослідження з дотриманням належної академічної доброчесності; Критичний аналіз, оцінка і синтез нових та комплексних ідей.	К1 Вільне спілкування з питань, що стосуються сфери наукових та експертних знань, з колегами, широкою науковою спільнотою, суспільством в цілому;	ВА2 Здатність до безперервного саморозвитку та самовдосконалення.
2	ЗК 02. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу	Зн1 Концептуальні та методологічні знання в галузі чи на межі	Ум1 Спеціалізовані уміння/навички і методи, необхідні для	К2 Використання академічної української та іноземної	ВА2 Здатність до безперервного саморозвитку та самовдосконалення.

	інформації з різних джерел	галузей знань або професійної діяльності.	розв'язання значущих проблем у сфері професійної діяльності, науки та/або інновацій, розширення та переоцінки вже існуючих знань і професійної практики;	мови у професійній діяльності та дослідженнях .	
3	ЗК 03. Здатність працювати в міжнародному контексті.	Зн1 Концептуальні та методологічні знання в галузі чи на межі галузей знань або професійної діяльності.	Ум1 Спеціалізовані уміння/навички і методи, необхідні для розв'язання значущих проблем у сфері професійної діяльності, науки та/або інновацій, розширення та переоцінки вже існуючих знань і професійної практики;	К2 Використання академічної української та іноземної мови у професійній діяльності та дослідженнях .	ВА1 Демонстрація значної авторитетності, інноваційність, високий ступінь самостійності, академічна та професійна доброчесність, послідовна відданість розвитку нових ідей або процесів у передових контекстах професійної та наукової діяльності; ВА2 Здатність до безперервного саморозвитку та самовдосконалення.
Спеціальні (фахові) компетентності					
1	СК 02. Здатність застосовувати інформаційні, телекомунікаційні, інноваційні технології, сучасні електронні ресурси, спеціалізоване програмне забезпечення у науковій, педагогічній та навчальній діяльності.	Зн1 Концептуальні та методологічні знання в галузі чи на межі галузей знань або професійної діяльності.	Ум1 Спеціалізовані уміння/навички і методи, необхідні для розв'язання значущих проблем у сфері професійної діяльності, науки та/або інновацій, розширення та переоцінки вже існуючих знань і професійної практики;	К2 Використання академічної української та іноземної мови у професійній діяльності та дослідженнях.	ВА1 Демонстрація значної авторитетності, інноваційність, високий ступінь самостійності, академічна та професійна доброчесність, послідовна відданість розвитку нових ідей або процесів у передових контекстах професійної та наукової діяльності; ВА2 Здатність до безперервного саморозвитку та самовдосконалення.

2	СК 04. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми дослідницького характеру в галузі історичної науки, оцінювати та забезпечувати якість виконуваних досліджень.	Зн1 Концептуальні та методологічні знання в галузі чи на межі галузей знань або професійної діяльності.	Ум2 Започаткування, планування, реалізація та коригування послідовного процесу ґрунтового наукового дослідження з дотриманням належної академічної доброчесності; Ум3 Критичний аналіз, оцінка і синтез нових та комплексних ідей.	К1 Вільне спілкування з питань, що стосуються сфери наукових та експертних знань, з колегами, широкою науковою спільнотою, суспільством в цілому;	ВА1 Демонстрація значної авторитетності, інноваційність, високий ступінь самостійності, академічна та професійна доброчесність, послідовна відданість розвитку нових ідей або процесів у передових контекстах професійної та наукової діяльності; ВА2 Здатність до безперервного саморозвитку та самовдосконалення.
	СК 06. Здатність використовувати міждисциплінарні підходи для проведення комплексних компаративних досліджень і узагальнень щодо природи і сутності економічних, соціальних, культурних, етнопонаціональних і державотворчих процесів, наявності спільного та відмінного у світовій історії.	Зн1 Концептуальні та методологічні знання в галузі чи на межі галузей знань або професійної діяльності.	Ум1 Спеціалізовані уміння/навички і методи, необхідні для розв'язання значущих проблем у сфері професійної діяльності, науки та/або інновацій, розширення та переоцінки вже існуючих знань і професійної практики; Ум3 Критичний аналіз, оцінка і синтез нових та комплексних ідей.	К1 Вільне спілкування з питань, що стосуються сфери наукових та експертних знань, з колегами, широкою науковою спільнотою, суспільством в цілому;	ВА1 Демонстрація значної авторитетності, інноваційність, високий ступінь самостійності, академічна та професійна доброчесність, послідовна відданість розвитку нових ідей або процесів у передових контекстах професійної та наукової діяльності; ВА2 Здатність до безперервного саморозвитку та самовдосконалення.
	СК 09. Здатність дотримуватись етики досліджень, а також правил академічної доброчесності	Зн1 Концептуальні та методологічні знання в галузі чи на межі галузей знань або професійної діяльності.	Ум1 Спеціалізовані уміння/навички і методи, необхідні для розв'язання значущих проблем у сфері	К1 Вільне спілкування з питань, що стосуються сфери наукових та експертних	ВА1 Демонстрація значної авторитетності, інноваційність, високий ступінь самостійності, академічна та

в наукових дослідженнях та науково-педагогічній діяльності.		професійної діяльності, науки та/або інновацій, розширення та переоцінки вже існуючих знань і професійної практики; Ум2 Започаткування, планування, реалізація та коригування послідовного процесу ґрунтового наукового дослідження з дотриманням належної академічної доброчесності.	знань, колегами, широкою науковою спільнотою, суспільством в цілому; К2 Використання академічної української та іноземної мови у професійній діяльності та дослідженнях.	3	професійна доброчесність, послідовна відданість розвитку нових ідей або процесів у передових контекстах професійної та наукової діяльності; ВА2 Здатність до безперервного саморозвитку та самовдосконалення.
---	--	---	--	---	---

2. 4. Програмні результати навчання

У результаті вивчення вибіркової навчальної дисципліни «Актуальні проблеми історії України» здобувач наукового ступеня повинен:

- Мати передові концептуальні та методологічні знання з історичних наук і на межі предметних галузей, а також дослідницькі навички, достатні для проведення наукових і прикладних досліджень на рівні світових досягнень з відповідного напрямку. ПРН 01;

- Глибоко розуміти загальні принципи та методи гуманітарних наук, а також методологію наукових досліджень, застосувати їх у власних дослідженнях у сфері історії та викладацькій практиці. ПРН 02;

- Формулювати й вдосконалювати важливі дослідницькі завдання та вирішувати їх, дотримуючись правил академічної доброчесності та професійної етики. ПРН 03;

- Застосовувати сучасні інструменти, інформаційні та телекомунікаційні технології пошуку, оброблення та аналізу історичних джерел. ПРН 07;

- Критично аналізувати історичні джерела з різних періодів, інтерпретувати та контекстуалізувати їх в письмових звітах та результуючій роботі ПРН 11;

- Використовувати теоретичні досягнення історії, психології та педагогіки, їх принципи і положення в науково-педагогічній діяльності. ПРН 12.

3. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

Розділ 1. Актуальні питання домодерної України.

Тема 1.1. Первісне суспільство та ранньодержавні утворення на території України. Праслов'яни. Праукраїнці.

Поява людини на території України. Трипільські неолітичні племена. Дослов'янські народи на території України: кіммерійці, скіфи, сармати. Виникнення античних міст-держав в Північному Причорномор'ї. Праукраїнське антське державне об'єднання. Концепції походження східних слов'ян. Походження українського народу. Протодержавні процеси на Волині й Середньому Подніпров'ї: племінно-територіальні об'єднання полян, древлян і сіверян. Походження етноніму „Русь”.

Тема 1.1.2. Київська Русь та Галицько-Волинська держава.

Державно-політична історія Русі – України за варязької династії Рюриковичів. Князювання Ігоря, Ольги, Святослава, Володимира, Ярослава Мудрого, Володимира Мономаха. Державний устрій Київської Русі. Зовнішня політика та дипломатія Русі. Звичаєве право і кодекси законів. Утвердження державної релігії – християнства. Удільні Галицьке і Волинське князівства. Утворення Галицько-Волинської держави в 1199 р. Роман Мстиславович. Утвердження влади Данила Романовича (Галицького). Переяславське князівство. Володимиро-Суздальське князівство. Вторгнення Чингізхана і Батия. Наслідки погрому Русі-України монголо-татарськими ордами хана Батия. Галицько-Волинська держава за спадкоємців Галицького (1264-1325 рр.), Лев Данилович. Юрій Львович. Королівство за Юрія II Болеслава. Розпад Галицько-Волинської держави. Її місце в утвердженні української державницької ідеї.

Тема 1.2. Українські землі у складі Литви та Польщі. Феномен козацтва в історії України. Національно-визвольна революція та воєнні дії 1648-1676 рр. Гетьманщина в Україні.

Похід литовсько-руських військ проти Золотої Орди. Битва на р. Синюсі 1362 р. Утворення Литовсько-руської держави. Кревська унія 1385 р. Князі Вітовт. Віленська угода 1401 р. Грюнвальдська битва 1410 р. Городельська унія 1413 р. Поширення кордонів Великого князівства Литовського до Чорного моря. Люблінська унія 1569 р.: передумови, укладення та наслідки. Час і причини появи козацтва. Роль перших козаків у захисті українських земель від татарських вторгнень (Остафій Дашкевич, Предслав Лянцкоронський, Бернард Претвич). Заснування Запорозької Січі. Дмитро Вишневецький. Державотворчі елементи на Січі. Створення реєстрового козацького війська. Повстання козаків під проводом Криштофа Косинського у 1591-1593 рр. Козацько-селянське повстання під проводом Северина Наливайка у 1594-1596 рр. Петро Сагайдачний. Початок Визвольної війни 1648 року і створення нової Української держави. Богдан Хмельницький. Іван Мазепа. Данило Апостол. Кирило Розумовський.

Розділ 2. Актуальні питання нової та новітньої історії України.

Тема 2.1. Національне відродження у ХІХ ст.

Рух декабристів в Україні. Політизація українського національного руху в ХІХ ст. Відміна кріпацтва та буржуазні реформи в другій половині

XIX ст. Західноукраїнські землі в XIX – поч. XIX ст. Перша світова війна 1914-1918 рр.

Тема 2.2. Українські землі у період Національної революції 1917-1921 рр. Причини та початок Української Національної революції. Діяльність Центральної Ради. Михайло Грушевський. Гетьманат Павла Скоропадського. Політика Директорії. Політичний портрет Володимира Винниченка та Симона Петлюри. Західноукраїнська народна республіка (ЗУНР). Євген Петрушевич.

Тема 2.3. Західноукраїнські землі в міжвоєнний період 1921–1939 рр.

Галичина та Волинь у складі Польщі. Пацифікація українського населення Галичини. Політичні партії Галичини у міжвоєнний період; Українська військова організація (УВО), Українське національно-демократичне об'єднання (УНДО), Організація українських націоналістів (ОУН). Становище Північної Буковини та Бессарабії у складі Румунії. Закарпаття у складі Чехословаччини та Угорщини. Проголошення незалежності Карпатської України.

Тема 2.4. Україна в складі СРСР. Неп в Україні. Радянська Україна у міжвоєнний період. Україна у Другій світовій війні 1939-1945 рр. Повоєнна Україна. Хрущовська «відлига». Україна в період «застою». Період перебудови.

Тема 2.5. Україна в період незалежності.

Здобуття незалежності України. Економічний спад 1990-х років. Президентство Леоніда Кучми. Помаранчева революція. Революція Гідності. Початок російсько-української війни в 2014 році. Сучасна Україна. Україна і світ.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		лк	пз	лз	інд	с.р.		лп	пз	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Розділ 1.												
Актуальні питання домодерної України.												
Первісне суспільство та ранньодержавні утворення на території України. Праслов'яни. Праукраїнці	12	2	2		4	4	22	2			5	15
Київська Русь та Галицько-Волинська держава.	10	2	2		3	3	22		2		5	15

Українські землі у складі Литви та Польщі												
Разом за розділом 1	22	4	4		7	7	44	2	2		10	30
Розділ 2.												
Актуальні питання нової та новітньої історії України.												
Національне відродження у XIX ст.	15	2	2		3	8	10		2		2	6
Українські землі у період Національної революції 1917-1921 рр.	15	2	2		3	8	10	2			2	6
Західноукраїнські землі в міжвоєнний період 1921–1939 рр.	14	2	4		2	6	10		2		2	6
Україна в складі СРСР.	13		4		3	6	8				2	6
Україна в період незалежності	11		4		2	5	8				2	6
Разом за розділом 2	68	6	16		13	33	46	2	4		10	30
Усього годин	90	10	20		20	40	90	4	6		20	60

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна ф.н.	Заочна ф.н.
1	Давня історія України. Періодизація	2	
2	Проблема походження Київської Русі та Галицько-Волинської держави	2	2
3	Гетьманщина в Україні	2	2
4	Україна в складі Російської та Австро-Угорської імперій	2	
5	Українська революція 1917-1921 рр.	4	2
6	Україна в складі СРСР	4	
7	Незалежна Україна. Проблеми сучасної України	4	
	Усього годин	20	6

6. Теми лабораторних занять не передбачено навчальним планом

7 Теми індивідуальних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна ф.н.	Заочна ф.н.
1	Давня історія України. Періодизація	4	5
2	Проблема походження Київської Русі та Галицько-Волинської держави	3	5
3	Гетьманщина в Україні	3	2
4	Україна в складі Російської та Австро-Угорської імперій	3	2
5	Українська революція 1917-1921 рр.	2	2
6	Україна в складі СРСР	3	2
7	Незалежна Україна. Проблеми сучасної України	2	2
Усього годин		20	20

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна ф.н.	Заочна ф.н.
1	Давня історія України. Періодизація	8	15
2	Проблема походження Київської Русі та Галицько-Волинської держави	7	15
3	Гетьманщина в Україні	8	10
4	Україна в складі Російської та Австро-Угорської імперій	8	10
5	Українська революція 1917-1921 рр.	10	10
6	Україна в складі СРСР	10	10
7	Незалежна Україна. Проблеми сучасної України	9	10
Усього годин		60	80

9. Індивідуальні завдання

- аналітичний огляд літератури за обраною темою;
- складання до курсу чи окремого його розділу бібліографічного списку (картотеки);
- ознайомлення з першоджерелами, їх конспектування;
- розроблення діагностичних тестових завдань, анкет;
- методичні розробки тренінгових занять та навчально-виховних заходів;
- розробка мультимедійної підтримки до окремих тем курсу.

10. Методи та технології навчання

Вивчення дисципліни «Актуальні проблеми історії України» ґрунтується на застосуванні різноманітних навчальних методів:

- словесні методи (лекція, розповідь, пояснення, бесіда, навчальна дискусія, диспут, консультація, співбесіда тощо);
- практичні методи (практичні заняття);
- наочні методи (ілюстрування, демонстрування, комп'ютерна презентація тощо);
- робота з навчально-методичною літературою, джерелами і електронними ресурсами (конспектування, тезування, анотування, рецензування, підготовка реферату);
- відеометод у поєднанні з новітніми інформаційними технологіями та комп'ютерними засобами навчання (дистанційні, мультимедійні тощо);
- методи організації самостійної роботи (розв'язання завдань, виконання індивідуальної науково-дослідної роботи тощо);
- за логікою навчального процесу (індуктивні, дедуктивні, метод аналогій, аналітичні і синтетичні);
- за характером пізнавальної діяльності (пояснювально-ілюстративний, репродуктивний, проблемно-пошуковий, евристичний, дослідницький, розв'язування творчих завдань, проблемного викладу навчального матеріалу);
- інтерактивні та активізації навчання, з використанням новітніх мультимедійних та комп'ютерних технологій (групове навчання, мозковий штурм, робота в парах).

11. Критерії та методи оцінювання

Оцінювання знань здобувачів вищої освіти здійснюється з допомогою: 1) усних опитувань на практичних заняттях; 2) письмових контрольних робіт; 3) виконанні індивідуальних науково-дослідних завдань; 4) відповіді на залікові завдання.

o Методи поточного оцінювання

Поточний контроль охоплює усі теми навчальної дисципліни, що вивчаються під час аудиторних занять (лекції, практичні заняття), а також шляхом самостійної роботи.

Поточний контроль на усіх видах аудиторних занять реалізується такими методами: усного і письмового опитування, захисту самостійних робіт, виступів на практичних заняттях, підготовка та демонстрація презентацій, проведення контрольних робіт на інше.

Форми здійснення поточного контролю та кількість балів за кожну форму визначаються викладачем (наприклад, усна відповідь на теоретичне питання 1-5 б.)

o Методи підсумкового оцінювання

Методи підсумкового оцінювання: письмовий залік.

Підсумкова (загальна) оцінка з дисципліни є сумою рейтингових оцінок (балів), отриманих з окремих оцінюваних форм навчальної діяльності: поточне та підсумкове оцінювання рівня засвоєння теоретичного матеріалу під час аудиторних занять та самостійної роботи (модульний контроль); оцінка (бали) за виконання лабораторних

досліджень; оцінка (бали) за практичну діяльність; оцінка за ІНДЗ. Здобувачам вищої освіти після аудиторних занять надається право підвищувати свій рейтинг під час складання екзаменів та заліків (підсумкового контролю) за графіком екзаменаційної сесії.

На підсумковий (семестровий) контроль - залік, екзамен – рішенням кафедри відводиться від 20 до 30 балів.

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти при вивченні навчальної дисципліни.

Для заліку

Поточне тестування та самостійна робота														ІН-ДЗ	За-лік	Су-ма
Змістовий модуль № 1						Змістовий модуль № 2										
Т1		Т2		Т3		Т3		Т5		Т6		Т7		10	20	100
ауд.	с.р.	ауд.	с.р.	ауд.	с.р.	ауд.	с.р.	ауд.	с.р.	ауд.	с.р.	ауд.	с.р.			
5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5			

Оцінка за шкалами ECTS, стобаловою, розширеною	Критерії оцінювання	Рівень досягнень здобувача вищої освіти
А 90-100 балів ВІДМІННО	<p>Здобувач вищої освіти володіє понятійним і фактичним апаратом освітнього компонента на поглибленому рівні; комплексом знань та вмінь, який характеризується системністю. Застосування знань здійснюється на основі самостійного цілеутворення, побудови власних програм діяльності.</p> <p>Здобувач вищої освіти проявляє нешаблонність мислення у виборі і використанні елементів комплексу знань, здатний самостійно і творчо використовувати набуті уміння відповідно до варіативних ситуацій навчання.</p> <p>Здобувач вищої освіти спроможний самостійно формулювати узагальнення та висновки, нові задачі, розв'язувати нестандартні задачі, ситуації. Навчально-пізнавальна активність обумовлена пізнавальними інтересами, мотивами саморозвитку і професійного становлення.</p> <p>Здобувач вищої освіти проявляє інтерес до актуальних проблем відповідного освітнього компонента, може під керівництвом викладача вибрати предмет наукового дослідження, проводити самостійну науково-дослідну роботу.</p>	ВИСОКИЙ
В 80-89 балів ДУЖЕ ДОБРЕ	<p>Здобувач вищої освіти володіє понятійним і фактичним апаратом освітнього компонента на поглибленому рівні.</p> <p>Здобувач вищої освіти володіє комплексом знань та вмінь, який є частково-впорядкованим. У процесі застосування знань здобувач вищої освіти спроможний вибрати необхідний елемент комплексу знань та вмінь.</p> <p>Застосування знань та вмінь здійснюється як у стандартних ситуаціях, так і при незначних варіаціях умов на основі використання загальних рекомендацій. Відбувається перенесення сформованих умінь або їх комплексів на розв'язування незнайомих задач, ситуацій.</p> <p>Навчально-пізнавальна активність стимулюється пізнавальними інтересами, продукт діяльності оцінюється як професійно значущий.</p>	ВИСОКИЙ

<p>С 75-79 балів ДОБРЕ</p>	<p>Здобувач вищої освіти володіє понятійним і фактичним апаратом освітнього компонента на підвищеному рівні, може усвідомлено застосовувати знання та вміння для висвітлення суті питання. Комплекс знань частково-структурований. Знання застосовуються переважно у знайомих ситуаціях.</p> <p>Здобувач вищої освіти усвідомлює особливості навчальних задач, ситуацій тощо. Пошук способів їх розв'язання здійснюється за зразком.</p> <p>Здобувач вищої освіти спроможний аргументувати застосування певної методичної дії у ході розв'язування задач, ситуацій тощо.</p> <p>Навчально-пізнавальна активність стимулюється мотивами професійного становлення і пізнавальними інтересами.</p>	<p>ДОСТАТНІЙ</p>
<p>Д 60-74 балів ЗАДОВІЛЬНО</p>	<p>Здобувач вищої освіти володіє понятійним і фактичним апаратом освітнього компонента на середньому рівні, може проілюструвати власними прикладами відповідь на питання, частково усвідомлює специфіку навчальних та прикладних задач, ситуацій тощо, має знання про способи розв'язування типових задач, ситуацій тощо. Однак процес самостійного розв'язування задач, ситуацій тощо потребує опори на зразок.</p> <p>Навчально-пізнавальна активність здобувача вищої освіти є ситуативно-евристичною. Домінують мотиви обов'язку та особистого успіху. Використання засобів саморозвитку та самопізнання відбувається не усвідомлено.</p>	<p>ЗАДОВІЛЬНИЙ</p>
<p>Е 50-59 балів ДОСТАТНЬО</p>	<p>Здобувач вищої освіти володіє понятійним і фактичним апаратом освітнього компонента на середньому рівні. Має уявлення про специфіку навчальних та прикладних задач, ситуацій тощо. Виконання дій при роз'ясненні задач, ситуацій частково усвідомлюється, здійснюється частково правильно.</p>	<p>НИЗЬКИЙ</p>
<p>Фх 35-49 балів НЕЗАДОВІЛЬНО</p>	<p>Здобувач вищої освіти володіє понятійним і фактичним апаратом освітнього компонента на елементарному рівні, має уявлення про зміст основних розділів. Виконання окремих дій відбувається не усвідомлено, однак переважно правильно, навчально-пізнавальна активність мотивується ситуативно-прагматичним інтересом.</p>	<p>НЕЗАДОВІЛЬНО</p>
<p>Ф 0-34 балів НЕПРИЙНЯТО</p>	<p>Здобувач вищої освіти володіє понятійним і фактичним апаратом освітнього компонента на елементарному рівні, має уявлення про зміст окремих розділів. Виконання окремих методичних дій відбувається несвідомо, у більшості неправильно, навчально-пізнавальна активність проявляється лише у ситуаціях зовнішнього примусу.</p>	<p>НЕЗАДОВІЛЬНО</p>

13. Методичне забезпечення

1. Юрій Степанчук, Сергій Гальчак, Анатолій Лисий. Ліквідація московським самодержавством державної автономії України-Гетьманщини в другій половині XVII – XVIII ст. Хронологічний довідник. – Вінниця: ТОВ «Меркьюрі-Поділля», 2021. – 160 с.; іл. 8 с.
2. Степанчук Ю. С. Образ Богдана Хмельницького в новітній українській та зарубіжній історіографії / Ю. С. Степанчук. Монографія. Вінниця: «Меркьюрі-Поділля», 2018. 572 с.

14. Рекомендована література

14. 1. Основна Основна

1. Брехуненко В. А. Східна брама Європи. Козацька Україна середини XVII–XVIII ст. Київ: Темпора, 2014. 504 с.
2. Британ В. Т. Висоцька О. Ю. Історія України з давнини до початку XXI століття. Навчальний посібник. Дніпропетровськ: НМетАУ. 2007. 170 с.
3. Гриценко О. Президенти і пам'ять. Політика пам'яті президентів України (1994–2014): підгрунття, послання, реалізація, результати. Київ: «К.І.С.», 2017. 516 с.
4. Касьянов Г., Смолій В., Толочко О. Україна в російському історичному дискурсі: проблеми дослідження та інтерпретації. Київ: Інститут історії України, 2013. 186 с.
5. Кравченко В. В. Нариси з української історіографії епохи національного відродження. Харків: Основа, 1996. 386 с.
6. Плохій С. Брама Європи. Історія України від скіфських воєн до незалежності. Київ: «Клуб сімейного дозвілля», 2016. 494 с.

14. 2. Додаткова

1. Кісь Я., Педич В. Актуальні проблеми історії України: Курс лекцій. Івано-Франківськ. 2004. 401 с.
2. Кравченко В. Україна, Імперія, Росія. Вибрані статті з модерної історії та історіографії. Київ: «Критика», 2011. 492 с.
3. Крижанівський О. П., Плохій С. М. Історія церкви та релігійної думки в Україні: Навч. посіб.: У 3 кн. Кн. 3. Кінець XVI – середина XIX століття. Київ: Либідь, 1994. 218 с.
4. Магочі П. Р. Україна: історія її земель та народів [Текст]: [пер. з англ.] / Павло-Роберт Магочі. Ужгород, 2012. 789 с.
5. Топольський Є. Як ми пишемо і розуміємо історію. Київ, 2012. 263 с.
6. Чухліб Т. Козаки і Монархи. Міжнародні відносини ранньомодерної Української держави 1648–1721 рр. 3-тє видання, виправлене і доповнене. Київ: Видавництво імені Олени Теліги, 2009. 614 с.
7. Яковенко Н. Нарис історії середньовічної та ранньомодерної України. Видання друге, перероблене та розширене. Київ: Критика, 2005. 546 с.

15. Інформаційні ресурси

1. <https://histua.com/knigi/narisi-z-istorii-ukraini>
2. <https://histua.com/knigi/istoriya-derzhavi-i-prava-ukraini-zaruba>
3. <https://histua.com/knigi/aktualni-problemi-istorii-ukraini>
4. <https://histua.com/knigi/istoriya-ukraini-vid-najdavnishih-chasiv>
5. <https://histua.com/knigi/problemy-vyvchennia-ukrainskoi-revoliutsii>
6. <https://histua.com/knigi/istoriia-ukrainy-melnik>